

“El sector catalanista del PSC és un invent de CiU”

JORDI PLAY

Us va afiliar al PSC l'any 1980 i des d'aleshores heu ocupat diversos càrrecs al partit i les administracions i institucions, entre els quals, alcalde de Girona, conseller i portaveu parlamentari. Us heu sentit encotillat per les sigles o us penediu de res?

—Si em pregunteu si m'hauria agradat contribuir a prestigiar una opció catalanista i d'esquerres al govern de la Generalitat que hagués pogut durar més temps. Doncs sí. Va estar bé mentre va durar, però mirant enrere, em penedeixo de no haver mostrat més cohesió com a govern i de saber sumar les tres forces, però a banda d'això, jo que he

Joaquim Nadal Farreras (Girona, 1948), fora de la primera línia de la política activa, es mira la realitat amb distanciament crític i es dedica a escriure i exercir de doctor en història a la universitat. Ha publicat un llibre de memòries d'infantesa i ara presenta *Testimoni de càrrec. Vint anys al servei de Catalunya (1993-2012)*, d'edicions Proa.

estat militant del PSC durant 33 anys, puc dir amb tota sinceritat que mai no m'he sentit condicionat ni pressionat

ni orientat cap a un determinat posicionament, i en la política municipal i autonòmica les polítiques que jo creia

Si som un partit socialista que vol ser d'esquerres a Catalunya, l'eix nacional i l'eix social són inseparables.

—**Això seria si el PSC volgués representar la socialdemocràcia catalana.**

—El govern va fer polítiques que CiU mai no havia fet, com la llei de barris o les escoles bressol. Però ens vam trobar amb una oposició ferotge, un ambient general molt controvertit i amb fissures internes dins del mateix govern. En aquell executiu, l'eix nacional i l'eix social eren un sol eix.

—**Durant el govern d'esquerres i catalanista, el tripartit, al PSC no emergien dues ànimes, la catalanista i l'espanyolista?**

—Mai no hi ha hagut dues ànimes. Aquest és l'argument que ha utilitzat la dreta nacionalista catalana per atacar frontalment el PSC.

—**És cosa de CiU?**

—El sector catalanista del PSC és un invent de CiU, perquè posava el dit a la ferida d'una possible dualitat al PSC. Durant molts anys, el PSC ha portat cap a postulats catalanistes població immigrant de parla castellana, que ha cregut en l'opció nacional catalana perquè el PSC l'hi deia. Tots els que han volgut furgar en la ferida de les dues ànimes i que ara prediquen que seria tan necessari un PSC a la política catalana, han fet el possible per destruir-lo. El PSC ha estat més catalanista que altres i els que ens donen lliçons haurien de mirar la seva pròpia història, perquè potser resulta que porten merda a l'espardenya.

—**Així no hi ha cap diferència entre vós i la línia oficial del partit en política de país.**

—Fins que es desplaça l'eix de la política catalana cap a opcions netament sobiranistes, que només ERC poc o molt aguantava, i que CiU no practicava, el PSC és un partit central, molt catalanista, que aposta per la immersió lingüística, que juga clarament a Catalunya, una nació, tothom integrat. I només quan la societat catalana comença a percebre el secessionisme com un espai d'una àmplia majoria social i no com un sector radicalitzat minoritari, és quan el PSC s'enfanga en els seus dubtes sobre el dret a decidir i desapareix del mapa. Però el PSC estava al centre del mapa. No hi ha ningú

que, fins fa cinc anys, a la política que feia el PSC i jo com a representant ens poguéssim donar lliçons de catalanisme.

—**Teniu raó, el govern de José Montilla va anar més a fons en la defensa de la catalanitat que no pas altres líders del PSC. Però ara el PSC no va pas sobrat de catalanisme. És un error estratègic o un reflex ideològic del partit?**

—El PSC troba de cop un PSOE en hores baixes que ha perdut tots els ressorts de poder en el món autonòmic, local i general, i el PSC va al darrere, i es troba amb un PSOE menys valent en l'eix nacional i fins i tot en l'eix social.

—**Quin és el posicionament del PSOE en l'eix nacional?**

—Si havia estat a favor del dret d'autodeterminació dels pobles i ho deixa, i si la por al PP el porta a ser molt més unionista del que era i a abandonar els principis federalistes i a recuperar-los tard i malament, és que a remolc del PP i de la por a l'espai del centre en la política espanyola, abandona qualsevol vel·leïtat que ensumés a Espanya plurinacional, pluricultural i plurilingüística.

—**En el fil argumental del vostre llibre es percep molt clarament la dificultat de mantenir la coherència en el moment en què la política catalana es polaritza. En sou un testimoni privilegiat, d'aquest viatge del PSC.**

—El meu llibre és el testimoni de vint anys de política catalana passats pel filtre de la meua visió personal, que és subjectiva, és la meua veritat, però que és la part de la veritat d'una persona que ha estat en molts dels sofregits de la política catalana i de la política socialista, i certament hi reflecteixo aquestes dificultats. L'eix s'ha desplaçat cap a l'espai sobiranista, el PSC decideix no moure's, però com que l'eix general de la política i la societat catalana s'ha desplaçat cap a l'espai sobiranista, a l'espai no gens sobiranista, hi queda el PP i C's, i cada vegada que el PSC fuig de la foto de l'espai sobiranista, queda col·locat en l'altra foto.

—**El PSC es va fer la foto al bloc unionista de forma totalment volguda.**

—Això és una altra història.

—**Diríeu que el PSC és ara un partit espanyolista?**

que s'havien de fer. I al Parlament de Catalunya he fet de director d'una orquestra en la qual hi havia sensibilitats molt diverses. Per exemple, la darrera vegada que vaig ser president del grup parlamentari, entre el 2010 i el 2012, érem un grup de 28 diputats, entre els quals set ex-consellers i una ex-ministra. No era fàcil.

—**La dificultat radicava en les diferències sobre el posicionament del PSC en l'eix nacional?**

—La discrepància ha estat amb aquells que han volgut deixar l'eix nacional per concentrar-se en l'eix social, amb la consigna "sigues molt d'esquerres, no cal que sigues gaire catalanista".

—El PSC no és espanyolista.
 —**I la direcció del PSC ho és?**
 —Això ho heu de preguntar a ells.
 —**En deuen tenir una opinió.**
 —Els han triat un camí, i triant un camí en neguen d'altres.
 —**Un camí que vos també vau triar durant molt de temps.**

—Jo he pogut defensar posicions del partit que em semblava que conjunturalment era raonable defensar, però alhora, com es visualitza en aquest llibre, també hi ha una realitat territorial que és indiscutible que és diferent per exemple a Flix i a Sabadell. I per cert, fins fa poc, altres partits no havien descobert que hi ha barris amb immigració. En aquest sentit, el gran canvi d'ERC és que Junqueras és primer alcalde de Sant Vicenç dels Horts que president del partit, i aconsegueix, al cor del Baix Llobregat, portar a posicions sobiranistes castellanoparlants que, en defensa dels seus fills i néts, volen que la política a Catalunya es faci d'una altra manera. Però si el PSC bada, fins i tot l'espai que considera que li és propi se li haurà volatilitzat.

—**Al capítol final de Testimoni de càrrec expliqueu que el PSC ha comès un error tàctic, no decantar-se clarament pel dret a decidir i donar llibertat de vot a militants i simpatitzants. Quina alternativa tenia?**

—Ser la cobertura del "no" des de l'espai progressista i d'esquerres, i abandonant això han quedat d'un dels costats de la foto que no és el bo, l'espanyolista, un bloc que ens porta a un frontisme indesitjat.

—**Com penseu que evolucionarà el PSC d'aquí a les properes conteres electorals? Competeix ja amb Ciutadans?**

—Crec que el PSC no competeix amb Ciutadans. Tots els estudis diuen que el transvasament de vots no és cap a C's, la immensa majoria van cap a l'abstenció, i si no, abans se'n van cap a CiU o ERC. I molt remotament, més cap al PP que no pas cap a Ciutadans.

—**L'oferta electoral que pot fer ara el PSC, en què es diferenciaria?**

—C's és un partit modern en aparència, pels seus líders, i jove en aparència, pel seu màxim líder, però conservador, de dretes, molt espanyolista i que no creu en les autonomies.

JORDI PLAY

—**Al llibre assenyalau que el canvi en els postulats socialistes es remunta al 2006, amb un Estatut impulsat justament pel PSC.**

—Un cop aprovat l'Estatut del 2006, el recurs del PP i alguns recursos addicionals de l'espai socialista que hi van ajudar, la creació d'un caldo de cultiu anticatalanista a la resta d'Espanya i la recança del PSOE d'haver votat a favor de l'Estatut desencadenen en el PSOE i el PSC un error estratègic descomunal, abandonar a la seva sort l'Estatut, situant-lo en el disparador del PP i del Constitucional i incomplir literalment els compromisos presos pel president Montilla de recuperar-lo amb lleis orgàniques peça per peça.

—**El PSOE és ara més un enemic de PSC que no pas un aliat?**

—Vol ser un aliat, perquè el PSOE sense el PSC a Catalunya veuria minvat el seu espai polític, però una aliança amb el PSC, que no hi és en aquests moments, hauria de comportar un grau de compromís amb la tradició històrica de catalanisme del PSC molt més radical del que té ara el PSOE i el mateix PSC en la seva direcció actual.

—**Descarteu un PSC autònom al marge del PSOE?**

—En el context d'una Catalunya independent caldrà que hi hagi necessàriament un partit socialista d'obediència catalana. Si aquesta Catalunya independent no es complís o s'endarrerís molt, o el PSC es refunda i canvia els seus principis o ens podem trobar amb una

ruptura inevitable que dividirà l'espai socialista en dos.

—**El PSOE a Catalunya i una altra formació socialista diferent del PSC?**

—Seria un mal negoci tant per als socialistes catalans com per als espanyols, i destruiria una història d'èxits després de 35 anys des del congrés d'unitat.

—**El vostre futur al PSC està lligat al dels crítics?**

—Les coses estan en un punt de pruruptura. Si no hi ha una restitució d'aquests tres diputats és molt difícil que el conflicte es pugui resoldre, i ells acabessin abandonant el grup parlamentari i eventualment abandonant o sent expulsats del PSC, hi haurà molta gent que sentirem que ens estan empenyent cap a fora.

—**Al llibre relateu amb detall com Pere Navarro us va fer cessar com a portaveu del grup parlamentari. Com us vau sentir aleshores?**

—Navarro m'oferia la vice-presidència del Parlament a canvi, però li havia tret a Higin Clotas! Vaig tenir clar el no, perquè si no, passaria com un aprofitat de la pitjor espècie, un escalador de càrrecs i una persona que s'aferra a la cadira. Tinc la immensa sort d'haver estat durant deu anys professor d'universitat amb dret de càtedra. Fins aquí havíem arribat.

—**Oficialment, l'aparell us va fer fora perquè considerava que éreu massa gran i volia cares més joves.**

—Sí, i jo vaig dir a Pere Navarro que no perdés de vista a quina edat havia estat president de la República Francesa François Mitterrand.

—**Als 65. Vós en teniu 66, us plantegeu tornar a la primera línia?**

—No.

—**I en un segon pla però en un altre moviment?**

—Hi ha qui creu que l'esmicolament dels sectors crítics del PSC en peces separades porta inexorablement a la desaparició d'aquests sectors, i hi ha qui creu que si s'unissin i formessin un nou partit, hi hauria algun recorregut. Joestic en una edat i una posició que ja no tinc gaires ganes de passar al davant de cap procés fundacional.

—**Us ho mirareu des de fora?**

—No exactament... Però no em tornaré a dedicar a la política en el sentit de buscar llocs de representació.

Gemma Aguilera